

“La fe merece respeto y honor: nos ha cambiado la vida, nos ha purificado la mente, nos ha enseñado la adoración de Dios y el amor del prójimo. ¡Es una bendición para todos!”

(Papa Francisco)

COMENÇAR EL NOU CURS PASTORAL AMB IL·LUSIÓ RENOVADA

Passat l'estiu, reprenem les nostres activitats habituals. Esper que hàgiu pogut descansar i ara, renovats físicament i espiritualment, puguem continuar treballant amb alegria a la vinya del Senyor.

Record també tots aquells que viviu al voltant del món del turisme, que exerciu la vostra activitat intensament durant l'estiu. A vosaltres us convido a prendre part activa a la vida parroquial i diocesana a mesura que vagi finalitzant la temporada.

Destacar també que ha estat molt enriquidor per a les nostres comunitats la presència de tants turistes que han participat a les nostres celebracions i que donen testimoni a Menorca de la seva fe i del seu compromís eclesial.

Durant el mes d'octubre, a nivell d'Església Universal, es celebrarà a Roma el Sínode dels Bisbes sobre la “sinodalitat”. El seu contingut ens resulta familiar, perquè els pares sinodals començaran les reflexions a partir d'un document, anomenat “instrument de treball”, que ha estat elaborat a partir de les aportacions procedents de totes les diòcesis, països i continents. Com bé recordareu els que van participar en la fase diocesana, hi ha hagut una substancial coincidència o consens gairebé generalitzat, la qual cosa significa que aquest esdeveniment eclesial està mogut per l'Esperit Sant, les inspiracions del qual tots intentam secundar.

En relació amb el Sínode, us propòs tres coses: primer resar; segon, seguir el desenvolupament de les sessions, atenent la informació que s'anirà facilitant; tercer, que els organismes diocesans, arxiprestals i parroquials funcionin “sinodalment”. Per això, tindrem una ocasió magnífica, aprofitant la renovació d'alguns organismes que tindrà lloc principalment durant el mes d'octubre; em referesc al Consell de Presbiteri, al Col·legi de Consultors i al Consell Pastoral Diocesà. També es procedirà a la renovació dels consells arxiprestals i a l'elecció de nous arxiprests.

A l'Església els “consells” no tenen simplement una funció “consultiva”, com al camp civil. Si bé no són “deliberatius”, no s'han de limitar a informar o ser informats, sinó que són part important en el procés decisonal i quan el bisbe o el rector determinen alguna cosa no ho fan arbitràriament, sinó que tenen en compte totes les aportacions: participació de tots i exercici de la corresponsabilitat, segons l'eclesiologia de comunió del Concili Vaticà II.

El Papa Francesc vol que es vegi amb claredat que la sinodalitat forma part de l'estructura de l'Església i que en el seu desenvolupament actual té les arrels en la teologia conciliar. Per aquest motiu, i de cara a la celebració del jubileu de l'any 2025, proposa a tota l'Església l'aprofundiment en les quatre grans Constitucions: *Sacrosanctum Concilium*, *Lumen Gentium*, *Dei Verbum* i *Gaudium et Spes*.

Com hem dedicat el darrer curs a la *Lumen Gentium* (eclesiologia), aquest any dedicarem la formació permanent a repassar cada trimestre els tres documents restants.

D'aquesta manera, els qui formam el poble de Déu que pelegrina a Menorca seguirem avançant units com a deixebles missioners al ritme de tota l'Església. Ànim i endavant!

†Gerard, Bisbe de Menorca

Comunicar tot el que viu l'Església de Menorca

El *Full Dominical* és un mitjà de comunicació essencial per a explicar setmanalment tot el que viu l'Església de Menorca. A més d'oferir l'agenda i les notícies d'actualitat, hi trobam un espai amb les reflexions del Bisbe i dels preveres sobre diferents celebracions i jornades del calendari litúrgic, i altres continguts de caràcter espiritual, social i cultural.

Al llarg d'aquest curs comptarem amb els següents apartats: “Plomes del periodisme catòlic” a càrrec de Joan Cantavella, Miquel Àngel Limón i Miquel Pons Portella, “Pregar amb els Salmes” a càrrec de Gadi Bosch i “30 anys treballant per les persones i pel medi ambient”, a càrrec

dels companys de Caritas Menorca sobre el 30 aniversari de Mestral.

Seguirem comptant amb els comentaris de Teresa Jansà, essencials per a meditar profundament la Paraula de Déu, unes reflexions que a partir del temps d'Advent ens oferirà Josep Sastre. Cada setmana trobareu el *Full Dominical* a la vostra parròquia i també a la pàgina web bisbatdemenorca.org

Des d'aquí també un agraïment molt especial a tots els qui han col·laborat per fer possible el *Full Dominical* de l'estiu i també a tots els que ens van ajudar amb el *Full Dominical* del curs 2022-23.

Seguim!

Diumenge XXIII de Durant l'Any

Lectura del profeta Ezequiel 33, 7-9

El Senyor em digué: «Fill d'home, t'he fet sentinel·la perquè vetlis sobre el poble d'Israel. Quan sentis dels meus llavis una paraula, els has d'advertir de part meva. Si jo amenaç el pecador amb la mort, i tu no li dius res i no l'adverteixes que s'aparti del camí del mal, ell morirà per culpa seva, però jo et faré responsable de la seva sang. Ara, si tu l'havies advertit que s'apartàs del mal camí i es convertís, però no s'ha convertit, ell morirà per culpa seva, i tu hauràs salvat la teva vida.»

Salm responsorial 94

R: **Tant de bo que avui sentíssi la seva veu: «No enduriu els vostres cors.»**

► Veniu, celebrem el Senyor amb crits de festa, aclamem la Roca que ens salva; presentem-nos davant ell a alabar-lo, aclamem-lo amb els nostres cants.

► Veniu, postrem-nos i adorem-lo, agenollem-nos davant el Senyor, que ens ha creat; ell és el nostre Déu i nosaltres som el poble que ell pastura, el ramat que ell mateix guia.

► Tant de bo que avui sentíssi la seva veu: «No endurigueu els cors com a Meribà, com el dia de Massà, en el desert, quan van posar-me a prova els vostres pares, i em temptaren, tot i haver vist les meves obres.»

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma 13, 8-10

Germans: No quedeu a deure res a ningú. L'únic deure vostre ha de ser el d'estimar-vos els uns als altres. Qui estima els altres, ha complert la Llei. No cometre adulteri, no matar, no robar, no desitjar allò que és d'un altre, i qualsevol altre manament, es troba en aquestes paraules: Estima els altres com a tu mateix. Qui estima no fa cap mal als altres. Estimar és tota la Llei.

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

18, 15-20

En aquell temps Jesús digué als seus deixebles: «Si el teu germà peca, vés a veure'l i parla-ne vosaltres dos tots sols. Si te'n fa cas, t'hauràs guanyat el germà. Si no te'n fa cas, crida'n un altre o dos més, perquè la causa sigui judicada per la paraula de dos o tres testimonis. Si tampoc no feia cas d'ells, parla'n a la comunitat reunida. Si ni tan sols de la comunitat volia fer cas, considera'l com si fos un pagà o un publicà. Vos ho dic amb tota veritat: Tot allò que lligareu a la terra, quedarà lligat en el cel, i tot allò que deslligareu a la terra, quedarà deslligat en el cel. Vos asseguro també que si dos de vosaltres aquí a la terra s'avenen a demanar alguna cosa, el meu Pare del cel la concedirà, perquè on n'hi ha dos o tres de units en el meu nom, jo hi som enmig d'ells.»

Lectura de la profecia de Ezequiel 33, 7-9

Esto dice el Señor: «A ti, hijo de hombre, te he puesto de centinela en la casa de Israel; cuando escuches una palabra de mi boca, les advertirás de mi parte. Si yo digo al malvado: «¡Malvado, eres reo de muerte!», pero tú no hablas para advertir al malvado que cambie de conducta, él es un malvado y morirá por su culpa, pero a ti te pediré cuenta de su sangre. Pero si tú adviertes al malvado que cambie de conducta, y no lo hace, él morirá por su culpa, pero tú habrás salvado la vida.»

Salm responsorial 94

R: **Ojalá escuchéis hoy la voz del Señor: «No endurezcáis vuestro corazón.»**

► Venid, aclamemos al Señor, demos vítores a la Roca que nos salva; entremos a su presencia dándole gracias, aclamándolo con cantos.

► Entrad, postrémonos por tierra, bendiciendo al Señor, creador nuestro. Porque él es nuestro Dios, y nosotros su pueblo, el rebaño que él guía.

► Ojalá escuchéis hoy su voz: «No endurezcáis el corazón como en Meribá, como el día de Masa en el desierto; cuando vuestros padres me pusieron a prueba y me tentaron, aunque habían visto mis obras.»

Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Romanos 13, 8-10

Hermanos: A nadie le debáis nada, más que amor mutuo; porque el que ama ha cumplido el resto de la ley. De hecho, el «no cometerás adulterio, no matarás, no robarás, no codiciarás», y cualquiera de los otros mandamientos, se resume en esto: «Amarás a tu prójimo como a ti mismo». El amor no hace mal a su prójimo; por eso la plenitud de la ley es el amor.

Lectura del santo Evangelio según san Mateo 18, 15-20

En aquel tiempo, dijo Jesús a sus discípulos: «Si tu hermano peca, repréndelo estando los dos a solas. Si te hace caso, has salvado a tu hermano. Si no te hace caso, llama a otro o a otros dos, para que todo el asunto quede confirmado por boca de dos o tres testigos. Si no les hace caso, díselo a la comunidad, y si no hace caso ni siquiera a la comunidad, considéralo como un gentil o un publicano. En verdad os digo que todo lo que atéis en la tierra quedará atado en los cielos, y todo lo que desatéis en la tierra quedará desatado en los cielos. Os digo, además, que si dos de vosotros se ponen de acuerdo en la tierra para pedir algo, se lo dará mi Padre que está en los cielos. Porque donde dos o tres están reunidos en mi nombre, allí estoy yo en medio de ellos.»

Está entre nosotros

El texto de hoy no resulta especialmente llamativo y, por ello, no ha sido de los más comentados. Pero, en verdad, encierra un mensaje muy importante para todos los creyentes, que se recoge al final del fragmento: «Donde hay dos o tres reunidos en mi nombre, allí estoy yo en medio de ellos». Estas palabras de Jesús ponen de manifiesto que el fundamento de la vida cristiana se halla en la comunidad, por pequeña que sea. Ahora bien, reunirse es algo más que juntarse con otras personas, cada cual, con sus ideas, sus prejuicios..., todo lo que les separa debe dejarse de lado, para poder unirse a la llamada de Jesús y llevar a cabo su misión, su proyecto del Reino de Dios (*reunidos en mi nombre*). Si nos guía este objetivo, Jesús nos promete su presencia viva entre nosotros, y esta presencia, real y actualizada, es la única fuerza capaz de contagiarnos su Espíritu, quien nos permitirá avanzar en el camino de la verdadera fe: responder al amor de Dios, acoger en nuestra vida la paz de Cristo y con auténtica alegría anunciar a todos la Buena Noticia.

Formar parte de una comunidad no siempre es fácil porque muchas veces surgen envidias y desprecios, originados siempre por nuestro egoísmo. Es el momento de perdonar y pedir perdón, porque ahí radica la esencia de formar comunidad: cuidarnos unos a otros y ser capaces de ver en cada persona el rostro de Jesucristo para considerarlo realmente un hermano. Para actuar y comportarnos así, debemos fijar nuestra mirada en Jesús y descubrir en su humildad el rasgo esencial de su personalidad, manifestada desde su Encarnación (abajamiento) hasta su muerte en una cruz (escarnio humillante). Para seguirle, pues, debemos huir de protagonismos y centrarnos en la acogida y servicio a los demás. Mt 20, 28 «El Hijo del hombre no vino a ser servido sino a servir».

Reconoceremos la presencia de Jesús en una comunidad por su capacidad de amar, perdonar y ayudarse y Dios escuchará su oración. ¿Son así nuestras comunidades?

Teresa Jansà

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA

Salm de la 3ª Setmana

Dl. 11, Fèria: Col 1, 24—2, 3 / Sal 61 / Lc 6, 6-11.

Dt. 12, Fèria: Col 2, 6-15 / Sal 144 / Lc 6, 12-19.

Dc. 13, Sant Joan Crisòstom, bisbe i doctor de l'Església (MO): Col 3, 1-11 / Sal 144 / Lc 6, 20-26.

Dj. 14, Exaltació de la Santa Creu (F): Nm 21, 4b-9 o bé: Fl 2, 6-11 / Sal 77 / Jo 3, 13-17.

Dv. 15, Mare de Déu dels Dolors (MO): 1Tm 1, 1-2. 12-14 / Sal 15 / Jo 19, 25-27 o bé: Lc 2, 33-35.

Ds. 16, Sants Corneli, papa, i Cebrià, bisbe, màrtirs (MO): 1Tm 1, 15-17 / Sal 112 / Lc 6, 43-49.

Dg. 17, XXIV Durant l'Any: Sir 27, 30—28, 7 / Sal 102 / Rm 14, 7-9 / Mt 18, 21-35

pregar amb els salms

En mans del Senyor (Salm 11)

Estic en mans del Senyor ¿com podeu dir-me: «Vés-te'n errant, ocell per les muntanyes»? (v.1). El salm 11 és una pregària de confiança, l'orant té experiència d'estar en mans del Senyor. La segona part del primer verset també es podria traduir així: *Fuig a la muntanya com un ocell. Vola lliure a trobar-te amb el Senyor. Sovint a la Bíblia, la muntanya evoca el lloc de trobada amb Déu.*

Viure, a vegades, no resulta gens fàcil, ens persegueixen les calamitats, les contrarietats, moments que sembla que els fonaments del món s'esfondren (v. 3): I ens demanam: *el just pot fer-hi res?* (v. 3b). És possible que el just de qui es parla aquí sigui Déu. Com una interpel-

lació al seu poder "efectiu" davant les injustícies que esfondren el món, i segueix: *el Senyor, que és just, estima la justícia: les persones bones el veuran cara a cara* (v. 7).

Aprofundir en els salms és una tasca polida, ens pot animar a aixecar-nos d'enmig de les decepcions i fracassos. A alçar-nos i respirar un aire més net en contacte amb la natura. El conjunt harmoniós de la creació, i la pregària del llibre del salms, ens du al diàleg amb Déu. Saber-nos en mans del Senyor, ens ajudarà a superar les formes i llenguatge arcaic d'aquests poemes, i a poc a poc, arribar al fons d'aquestes pregàries velles i noves.

Gadi Bosch Pons

plomes del periodisme catòlic

Galeria de noms insignes

Donam inici avui a una sèrie que farà desfil·lar un seguit de plomes del periodisme catòlic de Menorca. Som Joan Cantavella, catedràtic emèrit; Miquel Pons-Portella, advocat i doctorand; i Miquel Àngel Limón Pons, doctor periodista.

Al llarg de quaranta-una setmanes apareixerà una seqüència de periodistes menorquins que han farcit l'ofici, gairebé des de l'aparició de la primera capçalera insular el 1811 i fins a la Guerra Civil, que és el període que, en rigor, cal considerar com a històric.

El compromís actiu de l'Església Particular de Menorca en relació al fenomen social de la premsa ve de lluny. Hi ha petjades de títols i de periodistes de pensament catòlic gairebé des dels primers compassos. Però va ser durant el Sexenni Democràtic (1868-1874) que l'Església feu les

demostracions més profundes i sistemàtiques de participació del fenomen. Probablement, el primer exemple a tenir en compte fou el setmanari *La Verdad*, (1869-70), ideat i dirigit per un prevere maonès que aconseguiria ràpidament fama de gran savi naturalista: Francesc Cardona i Orfila. La publicació pretenia lluitar sobretot a favor de la unitat catòlica de l'Estat i contra la llibertat religiosa que, al capdavant, acabaria consagrant la Constitució de 1869. Després, aquest model de premsa es mantindria sense solució de continuïtat fins a l'esclat de 1936. En aquells moments, el diari emblema, o gairebé, fou *El Iris*, de Ciutadella, fundat pel bisbe Joan Torres l'any 1913. Idò, entre ambdues dates, oferirem quaranta pinzellades biogràfiques d'altres tants noms insignes.

MÀLP

EL IRIS		
AÑO IV.	DIARIO CATÓLICO	Núm. 828.
REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN	Ciudadela (Menorca) lunes 3 de Enero de 1916	PRECIOS DE SUSCRIPCIÓN
40, José M.º Cuadrado, 40.—Imprenta.		Al mes . . . . . 0'75 Ptas.
Teléfono n.º 144		Pago adelantado

l'entrevista a:

MARI CARMEN ALBERTO PONS

La Germana Mari Carmen Alberto Pons és Dominica de l'Anunciata. Li feim unes preguntes amb motiu dels 25 anys de professió de Vida Consagrada.

Qui és Mª Carmen Alberto Pons?

-Soc natural de Ferreries. Vaig entrar a la Congregació de les Dominiques de l'Anunciata el dia 24 de setembre de 1995 a Barcelona, fins al dia 19 d'agost de 1996 quan me'n vaig anar a Madrid per continuar la meua etapa de formació. El 5 de setembre de 1998, imitant el SI de Maria, amb gran entusiasme, vaig entregar la meua vida al Senyor a la Congregació de les Dominiques de l'Anunciata.

Com va néixer la seva vocació a la Vida Consagrada?

-En un principi, tenia la intuïció que havia de ser missionera, però aquest desig, per circumstàncies adverses de la vida, es va estroncar, vaig tenir una època dura, accentuada per una crisi de fe. Em feia preguntes i no trobava respostes. No acabava d'entendre per què un Déu tan poderós, podia permetre aquestes situacions de la meua vida. Vaig descobrir que Ell està sempre en el nostre camí i es val de mediacions en els nostres processos. En el meu cas, va ser una germana dominica. Vaig tornar a confiar en Jesús, en el seu amor i, arran d'aquestes trobades que feia amb ella, em va sorgir la curiositat de conèixer la Congregació i el seu fundador, el Pare Coll.

Què han significat aquests 25 anys de Vida Consagrada?

-Primer de tot, una acció de gràcies als meus pares que em van donar la vida i, sobretot, a la meua mare que sempre va estar al meu costat. En el meu camí, la paràbola del Sembrador em serveix de referència per comparar aquesta petita llavor que es va sembrar un dia en el meu cor i que amb la bondat, la gràcia i l'amor de Déu ha donat el seu fruit al llarg del temps. La llavor va creixent el cent, el seixanta o el trenta per u. Allò important és que segueix activa amb vigor i força renovada.

Quines coses destacaria d'aquests anys?

-Que he descobert un Déu misericordiós, compassiu, bondadós... amic de tothom. Dono gràcies a la Congregació, a les Germanes pel seu testimoni d'entrega i de senzillesa. També dono gràcies a Déu perquè aquests 25 anys de Vida Consagrada i, sobretot aquests últims en la missió de servei religiós a l'Hospital Mateu Orfila, m'han fet valorar més el gran do de la vida.

Com a Germana de l'Anunciata, què diria als joves d'avui?

-Que es deixin impregnar per l'amor de Jesús, l'acullin en el seu cor, l'escoltin i el segueixin sense por.

Toni Olives Camps

Agenda

Full Dominical curs 2023-24

A partir d'aquest diumenge 10 de setembre comença l'edició del Full Dominical de l'hivern amb nous continguts. Disponible cada setmana a les parròquies i a la pàgina web del Bisbat de Menorca. (bisbatdemenorca.org).

Horaris misses hivern

A partir del dilluns 11 de setembre començarà a regir a totes les parròquies de Menorca l'horari de misses del temps d'hivern. Informeu-vos dels horaris a la vostra parròquia.

Inscripcions Catequesi

De l'11 al 17 de setembre estarà obert el termini d'inscripció per a la catequesi. Informeu-vos a la vostra parròquia.

Festival d'orgue a Ciutadella

Tots els concerts seran a les 20.30 h, a l'església dels Socors.

-Dilluns 11 de setembre a càrrec de Ulyana Popovych (orgue) i Andriy Lemekh (flauta travessera).

-Dilluns 18 de setembre a càrrec d'Esperança Rotger (orgue) i Corretja Genestar (soprano).

Venda anticipada d'entrades al Museu Diocesà i a taquilla una hora abans del concert.

Temps de Creure

Dissabte 16 de setembre, de 7.30 a 8 h, comença la nova temporada de "Temps de Creure" a IB3 Ràdio (88.6 Fm). És un programa de ràdio preparat conjuntament per les 3 diòcesis de les Illes Balears.

Notícies nostres

Cridats a ser testimonis de la veritat de l'Evangelí

El 25 de setembre es va celebrar a l'ermita de Sant Joan de Missa, a Ciutadella, la festa externa del martiri de Sant Joan Baptista. El bisbe Gerard va presidir l'Eucaristia i, després de la missa, es va organitzar una festa popular amb l'actuació del Grup Folkloric Sant Isidre i Feim Poble. Es va vendre menjar i begudes per a recaptar fons destinats al manteniment de l'ermita, juntament amb les rifes que es van organitzar.

A l'homilia, el Bisbe va destacar que "el testimoni de Joan ens anima a superar les nostres pors i complexos per ser també nosaltres testimonis de la veritat." En aquest sentit, va advertir que "l'ambient social que es respira dificulta el compromís amb la veritat." i, per aquest motiu, "molts cristians senten la temptació d'ocultar la seva condició i de callar les seves conviccions sobre l'ésser humà, la

vida, la família o la justícia social." El pastor de la nostra Església va encoratjar a "no tenir por a proclamar amb força i amb gran llibertat la veritat que hem rebut."

El 29 d'agost, dia de la festa titular, es va celebrar una pregària de vespres a l'ermita de Sant Joan de Missa. Així també es va fer a Maó, on aquest dia es va celebrar a l'ermita de Sant Joan dels Vergers la festa litúrgica del martiri de Sant Joan Baptista. Mn. Llorenç Sales, en l'homilia va manifestar que l'exemple del Baptista ens convida a ser coherents sempre i en tot moment, fins i tot en l'adversitat, fent que l'Evangelí unifiqui la nostra manera de pensar, de sentir i d'obrar. Després de la celebració es va fer una bereneta solidària i la tradicional i animada rifa de productes artesanals, tot a benefici del manteniment de l'ermita.

Bisbat de Menorca

Jacinto Calvo Sancho

Caritas Menorca dona suport a diferents projectes de cooperació internacional

Durant l'any 2022 Caritas Menorca va donar suport a diferents projectes de cooperació internacional al Líban, Guatemala i Ucraïna. En coordinació amb el Fons Menorquí de Cooperació s'ha executat un projecte de serveis de salut primària per a població refugiada a les zones de

vall del Beqaa i Akkar (Líban), realitzant 200 visites mèdiques a la zona, a més de 6.700 consultes, distribució d'aliments i kits d'higiene. Aquests projectes són una realitat gràcies al treball en xarxa amb Caritas Líban, una col·laboració que es va iniciar l'any 2017. També amb el suport del Fons Menorquí de Cooperació s'està realitzant una acció d'emergència a Guatemala, un projecte enfocat en el dret a l'alimentació, millorant l'accés a la salut, la millora en la nutrició, creació de mitjans de vida adaptats, i la disposició d'aigua i sanejament.

El suport de Caritas Menorca a Caritas Ucraïna i a les Caritas de països limítrofs és possible gràcies a la solidaritat de l'Església i la societat menorquina. Durant la campanya de l'any 2022 es van recaptar més de 28.000 € per ajudar a la població afectada per la guerra.

Caritas Menorca

"Veniu a Catequesi, feim família"

Ja esteim preparant amb molta il·lusió el nou curs de catequesi per a seguir caminant al costat de Jesús. Com diu el Papa Francesc, "el cor de la catequesi és que Jesús t'estima i no t'abandona." La setmana qui ve, de l'11 al 17 de setembre, s'obre el termini d'inscripció per a la catequesi a les diferents parròquies i centres de Menorca.

Us hi esperam!

